

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škoflje 3 krone.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega ulice št. 12.

Proslava

petindvajsetletnice vladanja Nj. Svetosti papeža Leona XIII.

v stolnici ljubljanski

na dan obletnice njegovega kronanja

dne 3. marca 1903 ob 6. uri zvečer.

S P O R E D :

1. *H. Oberhoffer*: Slavnostni preludij, svira na orglah prof. Anton Foerster.
2. *M. Haller*: Tu es Petrus, moški zbor z orglami.
3. Slovenski slavnostni govor, kanonik dr. A. Karlin.
4. *Jos. Haydn*: Du bist 's, dem Ruhm und Ehre gebührt, mešani zbor.
5. Nemški slavnostni govor, P. Ferdinand Schüth, S. J.
6. *A. Foerster*: Slavospev Leonu XIII., mešani zbor s tenor-solo in orglami.
7. Sveti blagoslov. Koralni »Tantum ergo«, enoglasno z orglami.
8. *Jos. Modlmayr*: Kristusova cerkev, za enoglasni zbor, moški četverospjev in orgle.

Glasbene in pevske točke izvaja Cecilijino društvo v Ljubljani pod vodstvom svojega glasbenega vodje prof. Antona Foersterja in s pomočjo pevskih zborov: stolnega, šentjakobskega, frančiškanskega in šentpeterskega.

Slavnostni govor

o priliki petindvajsetletnice Cecilijinega društva v Ljubljani,
dné 6. novembra 1902.

(Konec)

Leta 1876. je imelo splošno Cecilijino društvo za vse dežele nemškega jezika pod vodstvom genijalnega dr. Fr. Witta občni zbor v Gradcu. Tja je pohitelo tudi nekaj Slovencev iz Ljubljane. Čuli so ondi krasno cerkveno petje, v slavnostni seji pa so jih spretni govorniki navduševali za reformo cerkvene glasbe. To seme je padlo na dobro zemljo. Na povratku proti domu so se domenili, da zasnujejo tudi v Ljubljani tako društvo; pravila so posneli po nemških in začeli nabirati člane. Do prvega občnega zbora (dné 14. junija 1877) se je prijavilo 230 članov in mej njimi 48 ustanovnikov. Takoj ob društveni zibelki je razvil takratni tajnik, sedajni predsednik, načrt, po katerem kani društvo delovati v dosego svojega smotra. Napovedal je cerkvenoglasbeni časnik kot društveno glasilo, naznanil je, da se osnuje orglarska šola, posamnim članom je obetal društvena darila, o priliki občnega zbora pa naj bi se prirejale pri službi božji produkcije pristne cerkvene glasbe.

Danes ob petindvajsetletnici lahko rečemo, da se je delovalo brez prenehanja po tem načrtu.

Oglejmo si najprej organ Cecilijinega društva: „Cerkveni Glasbenik“ V par mesecih bode završil petindvajseti letnik. Kdor bi si dal toliko truda, da bi prelistal posamne letnike, bi moral pripoznati, da je list nagromadil toliko teoretičnega, kakor praktičnega gradiva, da se iz njega vsak lahko pouči, kakšna mora biti cerkvena glasba. Poleg osnovanega pouka je podajal „C. Gl.“ tudi ocene posamnih skladb, ki so se mu zdele primerne, da se izvajajo na naših korih. Prinašal je poročila o razvoju cerkvene glasbe po posamnih krajih, napredujoče zборе je pohvalil in s tem izpodbujal zaostale, kazoč vedno na to, da se i z malimi močmi po vztrajni marljivosti dá kaj doseči. Vsak list je prinašal posebno glasbeno prilogo, ki je zaradi tega posebne važnosti, ker je podajala prva leta najbolj potrebnih kompozicij cerkvenim organistom, zadnji čas pa je združevala v svojih predalih glasbotvore naših domačih komponistov, po večini učencev domače orglarske šole. Z listom in z njegovimi prilogami smo — lahko trdimo brez samohvale — dosegli lepih uspehov in zamašili široko-režečo vrzel na polju cerkveno-glasbene literature. Zlasti pa ob petindvajsetletnici radostno povdarjamo, da je bilo uredništvo lista vse četrstoletje v istih rokah: list sam je urejeval društveni predsednik č. g. profesor Gnjezda, glasbene priloge pa društveni glasbeni vodja blag. gospod Anton Foerster. Oba urednika torej danes obhajata petindvajsetletnico svojega urejevanja pri „Cerkvenem Glasbeniku“. Priznanje njenemu trudu, spoštovanje njunim zaslugam in hvaležnost njijini požrtvovalnosti bodi naša dolžnost ob današnji petindvajsetletnici!

Drugo sredstvo, po katerem je dosegalo naše društvo svoj namen je orglarska šola. To vam je bila prava potreba časa. In le čuditi se moramo danes, da je tedanji odbor začetne zapreke tako hitro premagal. Oktobra meseca l. 1877. se je otvorila. Dasi se ne more imenovati popoln zavod, ki

bi bil mogel ustrezati vsem premnogim zahtevam naših časov, dasi se je moral zavod od prvega začetka svojega obstoja boriti z različnimi nedostatnostmi, vendar nam je do današnjega dne usposobil 144 organistov, ki iz večine delujejo po različnih krajih slovenske domovine, nekateri tudi izven nje. Poleg tega je še obiskovalo orglarsko šolo mnogo mladeničev, ki niso imeli časa ali denarja, da bi bili vztrajali do konca, ampak so se nekoliko poučili v glasbi in potem odšli za kruhom ali kakim drugim poklicom. Vendar moramo pripoznati, da se je pri skromnih sredstvih in poblehnih razmerah, v katerih je delovala orglarska šola, mnogo doseglo. In če smem navesti besede pokojnega društvenega pokrovitelja, kardinala Missia, katere je izpregovoril ob nekem občnem zboru, vem da jim tudi danes vsi pritegnete. Da imamo orglarsko šolo — je rekel visoki pokojnik — to je velika pridobitev. Pogledajte le na okoli! Koliko škofij v Avstriji se more ž njo ponašati? Tudi to je pomembno ob današnjem slavlju, da so vsi trije učitelji na njej — gg. Gnjezda, Foerster in p. Angelik Hribar — poučevali celo četrstoletje in torej danes z društvom vred slavé svojo učiteljsko petindvajsetletnico.

Ne bodem omenjal nadalje, da je društvo tekom časa nagradilo svoje člane z različnimi cerkveno-glasbenimi darili, da je ob svojih občnih zboreh — za današnji dan je napovedan že dvanajsti — prirejalo cerkveno-glasbene produkcije, pri katerih se je kazalo, kakšna bodi glasba pri slovesni službi božji. Vse to je zlasti članom še v dobrem spominu. Razvidite pa vsi, da je društvo po svojih močeh delovalo in da je opravičeno, danes slovesno praznovati svojo petindvajsetletnico.

Vse kaj drugega je seveda govoriti o delovanju kakega društva, zopet kaj drugega je, popraševati po uspehih tega delovanja. Ali prav današnji dan se nehoté moramo ozreti tudi po uspehih.

Kaj smo dosegli?

Da bomo spoznali napredek, ki se neoporečno javlja mej nami na cerkveno-glasbenem polju, moramo se v duhu ozreti nazaj v dôbo, v kateri je začelo delovati Cecilijino društvo. Ti moj Bog, kako žalostne razmere! O liturgičnem petju skoro ni bilo govora, orglanje brez vsake vrednosti, posvetne plesne melodije so šumele raz kor, celò četveroglasno petje s pravilno harmonijo bi bil težko kje našel. Dopisi v „C. Gl.“ prvih let nam kažejo, kako malo se je takrat ravnalo po cerkvenih pravilih. Nek dopisnik mej drugim toži, da ne vé prav, kje naj bi se poprijel reforme, in meni, da bi bilo najbolje začeti z latinskimi rezponzoriji pri veliki maši.

Hvala Bogu, o tem danes več ne razmišljujemo. Četudi morda tuptam stvar ne gre tako sijajno, vendar je povsodi prodrla z a vest, da hodita kor in altar pri slovesni službi božji v najtesnejši zvezi, ideja liturgičnega petja je pripoznana, in noben klevetnik cerkvenega petja je ne bo več mogel utajiti. Vsakdo vé, da cerkev ni koncertna, še manj pa plesna dvorana, da se cerkveno petje mora ločiti od posvetnega tako, kakor se ločijo cerkveni parametri od navadne obleke.

Ne bomo se mudili dalje pri tem razmišljevanju, še na neko drugo polje vidnega napredka bi Vas rad opozoril. Kako malo za cerkev primernih skladb

smo še imeli pred četrstoletjem! In sedaj? Vsaka navadna cerkev si je lahko nabavila potreben repertoar iz kompozicij domačih skladaljev, katerih nam je zlasti zadnja leta vzrastlo lepo število, rekel bi, prav iz osrčja našega društva, iz orglarske šole.

To so lepi uspehi, za katere moramo Bogu hvaležni biti. Vendar ne smemo pozabiti, da ima Cecilijino društvo še dobršen kos svojega delovanja prihranjen za prihodnji čas. Ledina je preorana, in seme posejano; sedaj pa treba pleti in zalivati, da bode dobra setev vzklila, rastla in cvetela Bogu v čast in domovini v slavo. Da se to zgodi, treba, da sodeluje trojni faktor pri našem društvu: duhovniki, organisti in verno ljudstvo.

Duhovnik je po svojem poklicu vodnik in reditelj službe božje. Njegova pozornost se mora obračati ne le na altar in leco, ampak tudi na kor. Izkušnja nas uči, da so tam cecilijanci pri skromnih sredstvih dosegli lepe uspehe, kjer jih je blagohotnost in požrtvovalnost vnetega župnika podpirala. Želeti je le, da se navdušenje za lepo petje pri službi božji mej našo duhovščino tako utrdi, da mej njimi ne bo nobene izjeme, ki bi ovirala razvoj cerkvenega petja po naših župnijah. V tem pogledu me veseli zlasti ljubezen, s katero goje cecilijansko idejo naši bogoslovci. To nas navdaja z veselim upanjem, da bode v bodoče naša duhovščina še s tem večo vneto širila zmisel za pravo cerkveno glasbo mej slovenskim ljudstvom. Nadalje morajo sodelovati organisti. Vem sicer, kako bi se mi utegnilo ugovarjati v tem trenutku. Dobro vem, da gmotno stališče naših organistov ni tako, kakršnega bi jim želelo naše društvo, ali tudi to mi je jasno, da se z dobro voljo in nekoliko požrtvovalnostjo da — kakor kaže izkušnja po marsikaterih krajih — prav mnogo doseči. In prav zato bi rad ob današnji priliki iznova izpodbudil vse naše organiste na novo, vztrajno delovanje na pevskem koru. Bogu v čast in v povzdigo službe božje in prav tako tudi v moralno povzdigo našega ljudstva naj zastavijo svoje moči po navodilu, katerega so sprejeli v orglarski šoli, in pri tem naj imajo zavest, da vršijo dobro delo, povsečno Bogu in ljudem.

Naposled mora pri naših težnjah sodelovati tudi verno ljudstvo. To si tako mislim. Po mnogih krajih tožijo organisti, da si ne morejo pridobiti pripravnih pevskih moči. Temu bi se le na ta način odpomoglo, da duhovniki vernike poučé, naj se ne odmikajo tej cerkveni službi. Ob raznih prilikah se lahko oznani župljanom, da je za vsakega mladeniča, za vsako mladenko posebna čast, ako bogoljubno pripomaga s svojim petjem v pospeševanje slovesne službe božje. Na to bi se moralo neprenehoma delovati, da bi se cerkveni pevci in pevke zlasti po lepem vedenju odlikovali pred vso župnijo. Tako bo cerkveni kor prišel do veljave in časti pred Bogom in pred ljudmi. Iz pobožnih grl se bode vse drugače razlegal slavospev: „Hosanna in excelsis“ in tudi vse blažje vplival na navzočne vernike.

Duhovniki torej v zvezi z organisti in verniki so tisti trojni faktor, kateremu je v bodoče izročena cecilijanska ideja. Ne morem se torej vzdržati, da ne bi ob tej priliki apeliral na to trojico z besedami cesarske pesmi:

Trdno dajmo se skleniti,
Sloga pravo moč rodi;
Vse nam bo lahko storiti,
Ako združimo moči.

Preden sklenem le še eno željo.

Presvetli gospod knez in škof! Od Boga poslani vodnik naših duš ste in varih cerkvene ortodoksije. Čuvar pa ste tudi cerkvene liturgije in kot tak poklican varih liturgičnega petja. Tretji zavetnik našega društva ste. Pod Vaše pokroviteljstvo polagamo Cecilijino društvo za bodoče četrstoletje. Pod Vašim visokim zavetništvom hočemo širiti, utrjevati, pojasnjevati in negovati katoliško cerkveno glasbo v smislu ter duhu svete katoliške cerkve, na podlagi cerkvenih določeb in ukazov. Vani naj pomaga i nadalje naše društvo utrjevati kraljestvo božje širom slovenske domovine! V to pomози Bog in društvena zavetnica sv. Cecilija!

Dr. Andr. Karlin.

O estetiki glasbe.

(Dalje.)

II. Stopnjevanje glasu.

Druuga točka, ki se opazuje pri človeškem govoru, je ta, da govor ni enoličen (izvemši one, ki so zapadli monotoniji), temveč se razodeva v višjih in nižjih glasovih. Melodija govora obsega mnogo oblik, ki nam kažejo spremen in razvijanje glasu. Akoprav zvezane med seboj ter združene v lepo celoto, ločijo se te oblike vendar dobro druga od druge. V stopnjevanju ali izpreminjanju glasu razločujemo namreč 1. stopinje ali intervale, 2. skupine ali figure in 3. stavek ali kompozicijo.

1. Stopinje ali intervali.

Pri glasovnih stopinjah ali intervalih nam je gledati na njihovo trojno lastnost, ki se imenuje a) bistvo intervala, b) stališče intervala in c) obseg intervala.

a) Bistvo intervala. Mnogoštevilni so glasovi, ki izhajajo iz govora, vendar pa jih čuti uho v njihovih najbolj neznatnih stopinjah. Kakor spoznavamo z očesom kakovost barve, zasledujoč jo do najfinejših potez, tako je tudi z ušesom glede govora. Umeva se po sebi, da ni mogoče vsakega glasu določno izraziti, kajti vže osminke glasu ne moremo pravilno predstaviti občutku. Omejiti se moramo na trojni moment, ki se opaža bodisi pri govorjenju ali petju, to je moment celega tona, poltona in četrтинke tona v višjih ali nižjih legah. Pri govorjenju se sliši celi ton trdo in jasno, polton mehko, četrтinka tona pa se čuti nagla in površna.

Estetika sklepa iz lastnosti govora sledeči, za glasbo veljavni točki:

α) Glasba je opravičena vporavbljati vse, tudi najmanjše intervale. Ako bi se jej kratila ta pravica, bila bi glasba manj popolna nego govor, kajti v govoru izraženi značaj mora biti tudi v glasbi ravno tisti.

β) Vendar pa se omejuje le na ona dva glavna izraza, ki se kažeta v celem tonu in v poltonu stopnjevaje na vzgor ali navzdol.

b) Stališče intervala. Glasovni intervali morajo imeti določeno stalo v raznih tonovih načinih, kajti še le vsled tega dobijo tonovi načini značaj, po katerem se natanko ločijo drug od drugega. Merodajna je osobito lega

poltona. Prav tako je tudi v govorjenju. Četudi je melodija govora jako različna, imajo vendar njeni intervali stereotipno stališče, da dobi ravno iz stališča intervalov govor svoj značaj. Kdor rabi v govorjenju cele tone, nado-meščujoč jih semtertje s kakim poltonom, govori mirno in lahkoumevno. Kdor pa koplji poltone s četrtrinkami, odseva iz njegovega govorjenja nepokoj in strast. Kadar prevladujejo n. pr. v pridigi celi toni, tedaj pripoveduje govornik jasno, določno in navadno tudi počasi, in ljudstvo ga razume mnogo lažje mimo onega, ki govori v poltonih in četrtrinkah.

Uvažujoč omenjeno lastnost govora uči estetika, da velja tudi glede glasbe enako pravilo. Rabijo naj se celi toni, združeni s svojimi konsonancami, ali z drugo besedo: Ako hoče glasba izraževati značaj govora, mora biti diatonika merodajna. Polton naj nastopi le ondi, kjer ga zahteva naravni sestav tonovega načina, nikdar pa prisiljeno, t. j. nikdar takrat, kadar se mu upira naravni posluš. To velja v prvi vrsti o cerkveni glasbi, ki zadobiva vsled tega miren značaj. Cerkevna glasba pravzaprav ni drugega, nego izvišena molitev. Kakor ne sme biti molitev nikdar strastna, marveč pohlevna in vdana, taka bodi tudi cerkevna glasba. Vsa drugačna je posvetna muzika. Noče se vezati na strogo naravni tok glasov ter dela čestokrat silo človeškemu grlu, ker vporablja poltone povsod, kjer se jej poljubi (kromatika in enharmonika).

c) Obseg intervala. Govor se giblje običajno med veliko in malo terco; v največji razburjenosti doseže tudi oktavo, toda vsak interval je vtemeljen in na svojem mestu. Ako se govornikovo čutilo vname, vname in povzdigne se tudi glas; ako čutilo vpade, vpade in zniža se tudi glas. Kolikor večje navdušenje, toliko bolj vzneseni in toliko višji intervali; kolikor manjše važnosti je predmet, toliko mirnejši in nižji intervali.

(Dalje prihodnjic.)

Koralni tečaj v Gradcu.

(Dalje.)

Bilo je prav za prav le malo časa za poduk. Temeljitega nismo pričakovali v teh kratkih urah; vendar pa smo slišali veliko zanimivega. Kar sem si zapomnil, to v sledečem na kratko povem.

„To umetnost“, tako je začel dr. Wagner, „katero vas hočem sedaj učiti, vam priporoča njena starost. Stara je že skoraj 2000 let, pa vendar je še zmiraj lepa, prikupljiva. Zanimanje za njo tirja od vas sv. cerkev, ker je ona vaša mati in rekel bi tudi mati koral. Koral je specifično njeno petje. Priporoča je vam pa tudi sv. oče Leo XIII. Sad tega predavanja pa naj bo, da spoznavate koral v njegovem bistvu in da ga ljubite, da ga lepo poje.“

Kaj je gregorijanski koral? Gr. koral je edino pravo cerkveno petje, v katerem sta spojena dva momenta, liturgični in muzikalični. Koral je liturgična umetnost. Liturgija zahteva petje, „die Liturgie schreit nach Gesang“. V prvih časih krščanstva je bilo cerkveno petje že samo na sebi sveto dejanje, del liturgije. Tako n. pr. graduale. Pevec ga je pel na vzvišenem odru, drugi pa so poslušali. Tako je bilo tudi pri darovanju. Zato pa najdemo posebno za graduale najlepše in najumetnejše napeve z dolgimi „neumami“ ali „jubili“ pri „Alleluia“. „Pustetov (sic! Vr.) koral“ pa je ravno v gradualih in offertorijih prirezan. Prirojili so ga po drugih napevih, ki že od začetka niso bili tako bogato razviti. S tem pa se je pregrešilo proti duhu katoliške liturgije. Nastal je takorekoč razdor med liturgijo in cerkvenim petjem. Ta razdor

je sedaj odstranil sv. oče Leon XIII., ki je spoznal potrebo, da moramo zopet nazaj k pristnemu koralu, k pristnemu cerkvenemu petju. V koralu pa je tudi velika glasbena umetnost. To petje ni nastalo v katakombah, kakor pravijo nekateri. Grško in posebno judovsko petje je bilo podlaga temu petju in veliko učenjakov smelo trdi, da so n. pr. psalmi se v starem zakonu ravno takó peli, kakor sedaj. Kakor duh božji vlada sv. cerkev, tako tudi on oživlja in vzdržuje pravo cerkveno petje.

Zakaj pa ljudje sedaj ne marajo koralnega petja?

1. ker se nam podaja v neprijetni obliki. Ako bi se bil prevedel poprej v moderne note, bi se ga ljudstvo gotovo že priučilo. Proizvodi Palestrinovi in drugih starih klasikov so bili stavljeni tudi v stari obliki. Pa kmalu so se prestavili v moderni zistem in so se tako prikupili in razširili;

2. zavoljo slabega proizvajanja koralu;

3. zavoljo oblike, koralnih melodij, kakor se je dosedaj ponujala, ki pa ni lepa. Lep pa je koral benediktincev, „reformni koral“. Ta navduši, ta povzdigne, ta napolni človeka s pobožnimi, sveteu, liturgičnemu dejanju primernimi čustvi.

4. Koral pa nam ne ugaja tudi zato ne, ker se je pri nas izgubil pravi vkus za koralno petje. Mesto koralu se je rabila pri nas le posvetna glasba, na njo se je privadilo naše uho. Zato pa je naša dolžnost, pokazati zopet lepoto koralu in vzgojiti ljudi za to, da bode postal koral zopet ljudsko petje. —

Razložil nam je potem na kratko pisavo koralu, kakor jo najdeš v Kientle-jevi knjigi „Choralschule“. Znano je, da niso imele od začetka posebnih pismenk za koralno melodijo. Učili so se koralu le po tradiciji od ust do ust. Najstarejša pisava so takozvane „nevme“. To so bile pike vodoravne, poševne, navpične, vzdigajoče se in padajoče črte nad tekstom. V tem pa ni bila izražena melodija, ampak to je bilo le vodilo za pevovodja, ki je petje „po ustnem izročilu“ zopet le ustmeno učil. Pri podučevanju se je namreč posluževal vodja roke t. j. on je takorekoč z roko fotografiral melodijo pred učenci. Kakor se je melodija vzdigovala ali kakor je padala itd., tako je on kazal z roko. To mahanje, te poteze z roko bi bile zaznamovane v „neumah“. (?) (Dalje prih.)

Dopisi.

Ljubljana. — V torek 17. febr. je predaval v „Katoliškem domu“ č. P. Hugolin Sattner o glasbi. Izbral si je to tvarino na splošno željo, ker nihče še ni govoril o tem predmetu. Najprej je dokazal, da je glasba tako stara, kakor človek, da je materni jezik čutečega človeštva; govoril je o vokalni in instrumentalni glasbi, o človeškem glasu in svojstvih godbenih instrumentov, o cerkveni glasbi, koralni in figuralni, o svetni glasbi; operi, simfoniji sonati. Najbolj zanimivo pa je bilo dokazovanje, da ima glasba velikansko vzgojevalno moč, ker enako vpliva na duha in srce. Na duha, ker sloni na zakonih matematike, fizike, gramatike in logike; na srce, ker goji verski čut, čut domoljubja, ljubezni, patrijotični čut in nas uči spoznavati naravna čuda, prirodno krasoto. Govornik je podajal tudi praktične zglede na glasoviru, zlasti se mu je posrečilo pokazati razliko med strogo cerkveno in nabožno pesmijo, kateri pojmi se pri nas navadno mešajo. Lepo je pokazal, kako se dá muzikalično izražati misel v stavku, perijodi, vprašanje, začudenje, iznenadenje. Analiziral je tudi peto Beethovenovo simfonijo in pokazal, da je in koliko duha je v tej klasični skladbi. Občinstvo je pokazalo svojo zadovoljnost z dolgotrajnim, burnim ploskanjem. Edina hiba je bila, da je govornik predaval precej naglo, to pa namenoma, ker je bilo gradiva preveč in je trajalo predavanje itak poldrugo uro. Fr. X.

Iz — Dovolite gospod vrednik da se po daljšem molku zopet enkrat nekoliko oglasim v vašem cenjenem listu. Sedaj mi ni mogoče poročati o svojem uspehu niti o svojem pevskem zboru, zakaj med tem časom bil je moj poklic izven glasbenega polja. Zanimal sem se pa vedno in povsod za glasbo. V preteklem letu imel sem priložnost v marsikateri cerkvi slišati cerkveno glasbo in nje napredek. Pripoznati moram, da v nekaterih krajih zares prav vrlo napredujejo, a po nekodi so pa še ravno tam, kjer pred tridesetimi

leti. Dandanes želi in se trudi vse po napredku. In med tem ko druge umetnosti napredujejo, li naj cerkvena glasba zaostane? Ne, dragi, kot vsaka umetnost, tako naj tudi cerkv. glasba napreduje. Vsak v svojem krogu delaj na to, da se naša glasba povzdigne do njenega cilja. Za vzgled si vzemimo one, ki neustrašeno delujejo in vestno spolnujejo svoje dolžnosti. A tudi onih ne pustimo iz pred očíj, ki se nikakor nočejo udati, in jim je cerkvena glasba deveta briga. Take podučujmo ter skušajmo jih prepričati v vzvišenosti in lepoti prave cerkvene glasbe. Tako bodo tudi oni spoznali njen namen in svoje dolžnosti. Mogoče da mi bode kdo oporekal, češ saj imamo Cec. društvo, katero neumorno deluje za prospeh cerkvene glasbe. Da ima Cec. društvo v svojem petindvajsetem letu delovanja zares lepe uspehe, pripoznati mora vsakdo. A vendar se še nahajajo mnogi kraji, kjer nevedo ali pa nočejo nič vedeti o zboljšanju cerkvene glasbe. Do takih se obrnimo, — in uporabimo vse svoje moči, da jih privedemo do boljših pojmov in pravega prepričanja. Da so pa res še taki, ki nočejo ničesar slišati o cerkv. določilih, navedem tukaj par izgledov. Bilo je ravno na sv. Reš. Telesa dan, ko sem slučajno prišel na B. Ker mi je bilo znano ondotno pevsko društvo, katero deluje tudi v cerkvi, sam šel z veseljem v cerkev in pričakoval sv. opravila, misleč da bodem zopet enkrat slišal lepo in pravilno cerkv. petje. A žal, da se to ni zgodilo. Peli so Maškovo slovensko mašo „Gospod usmili se“. Int. Grad. Offert. — nič. Za offertorium bila je neka slovenska pesem. Peli so prav dobro, in prav vesel bi bil, ako bi bil to petje slišal pri navadni tihí maši; a pri taki slovestnosti, kakoršna je bila ta dan, mi ni nikakor ugajalo. Take moči in taki izvrstni glasovi dali bi se porabiti v boljše namene. Poglejmo še nekoliko v K. Tu sem bil neko nedeljo pri sv. opravilu in slišal tudi tamkajšnje petje. Kakšno petje in orglanje da je bilo, naj zadostuje, če povem, da sem se v duhu prestavil v ono pri nas uže davno minulo dobo. Oni „dirindaj“ na orglah, ono petje, naravnost rečem, ni več za v dobo, ko se piše l. 1903. Toraj vzdramite se vendar enkrat, in pojdite na delo! Trud, ki ga bode imeli, ne bode zaman! Pa mi zna kdo reči: Pisati in spodbujati je lahko, a delati je težko. Da, res je to, delati je težje, kot pa pisati in svetovati. Toda, kdor ima pogum in se ne ustraši vsake male zapreke, onemu je tudi lahko delati. Tak bode tudi kmalu premagal vse ovire, in se veselil sadu svojega truda.

Alojzij Mihelčič, organist.

Iz odbora Cecilijinega društva.

Dne 8. februarja je imel odbor Cecilijinega društva sejo, v kateri se je obravnavalo o nastopnih predmetih:

1. P. Hugolin Sattner prebere načrt pravil za Cecilijino društvo, katero kani ustanoviti v frančiškanski župniji v Ljubljani. Načrt se odobri in ko dobi predlagatelj potrjena pravila od c. k. deželne vlade, bo prinesel „Cerkveni Glasbenik“ vzorna pravila, po katerih se more ustanoviti tudi podrugod tako koristno društvo.

2. Po želji presvetlega gospoda knezoškofa se bode v ljubljanski stolnici dne 3. marca popoldne praznovala petindvajsetletnica stolovanja papeža Leona XIII. Cecilijino društvo bode oskrbelo pevski in glasbeni del. Sodelovali bodo mešani zbori stolne, šentjakobske, frančiškanske in šentpeterske cerkve pod vodstvom stolnega kapelnika A. Foersterja. (Sporod prinaša „C. Gl.“ na prvem mestu.)

Tajnik

Razne reči.

— Nadškof westminsterski, kardinal Vaughan je zaukazal, da se bodo v njegovi novi katedrali v Londonu, ki tekmuje glede velikosti s cerkvijo sv. Petra v Rimu, izvajale cerkvene skladbe najboljše dobe do konca 17. stoletja. Baje hoče ondi vpeljati tudi benediktinski koral.

— † H. podpredsednik občnega Cecilijinega društva, veleč. gospod Melhior Haag, voditelj kora pri sv. Jakobu v Inostou, je komaj 32 let star umrl v zavodu križnih sestra v Briksenu. Njegov cerkveni zbor je bil najboljši v Tirolih. R. I. P.

— Za 29. tečaj cerkvene glasbene šole v Reznu, ki se je pričel dne 15. januarja, je sprejetih 16 gojencev, med njimi 16 mašnikov (iz Zagreba dva in iz Senja eden).

— Kirchenmusikalisches Jahrbuch za l. 1903. Dr. Fr. Haberla je izšel pri Fr. Pustetu v Reznu in se dobiva v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani za 3 marke. Kakor prejšnji letniki je tudi ta jako zanimiv in zato vsega priporočanja vreden.

Današnjemu listu je pridana 2. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gujezda. — Odgovorni vrednik glash. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadržna tiskarna v Ljubljani.